

જાનેતાળું મૃત્યુ

—આશા વીરેન્દ્ર

સવારનો છથી સાતનો સમય એટલે માર્થાનો પોતાનો સમય. જેમ બને તેમ જલદી ઉઠીને તળાવની ફરતેના સુંદર મજાના બગીચામાં લટાર મારવા જવું એને એટલું ગમતું કે, એક દીવસ માટે પણ ચાલવાનું ગુમાવવું એને પોસાતું નહીં. ચાલીને આવે અને ઘરમાં પગ મુકે એ ઘડીથી જ શરુઆત થઈ જતી.

‘મમ્મા, આજે બ્રેક-ફાસ્ટમાં શું બનાવીશ ?’

‘મારાં કપડાંને ઈસ્ટ્રી નથી કરી ? જલદી કરી આપ; નહીં તો મારી સ્કુલ બસ આવી જશે.’

‘મમ્મા, આજે જરા જુદી સ્ટાઈલમાં બે પોની વાળી આપ ને ! રોજ એક સરખી એક જ પોની વાળ્યા કરે છે તે !’

બાર વરસનો મોટો દીકરો અને પછી નવ વરસનાં જોડીયાં – દીકરો અને દીકરી. આ ત્રણેને મોટાં કરતાં અને ત્રણેની નવી નવી ફરમાઈશ પુરી કરતાં માર્થાને નાકે દમ આવી જતો. સવારે સાતથી માંડીને રાતના દસ સુધી એ જાણે ઘાણીએ બાંધેલા બળદની માફક પોતાના ઘરસંસાર ફરતે ગોળ-ગોળ ચક્કર લગાવ્યા કરતી. તેથી જ એ એવું અનુભવતી કે, સવારની એક કલાક ચાલવાની કે દોડવાની કસરત, એને આખા દીવસના કામને પહોંચી વળવા જેટલી યુસ્ત રાખે છે.

આજે એ રોજ કરતાંય થોડી વહેલી બગીચામાં પ્રવેશી. એને થયું કે, સૌથી પહેલી આવનાર હું જ છું. અડધો કલાક એકઠાં જોગીંગ કરીને એ થાકી ગઈ. વાતાવરણમાં ઠંડક હતી તોય એના કપાળેથી પરસેવો નીતરતો હતો. વયસ્કોને બેસવા માટેના બાંકડા પર બેઠેલી સ્ત્રીએ માયાળુ સ્મીત કરતાં કહ્યું,

‘બહુ થાકી ગઈ લાગે છે. આવ, જરા વાર બેસીને આરામ કર.’

જાણે કોઈની કહેવાની જ રાહ જોતી હોય એમ માર્થા તરત ધબ દઈને બેસી પડી. એણે પેલી સ્ત્રીને કહ્યું,

‘હું તમને ઘણી વાર અહીં બેઠેલાં જોઉં છું. તમારું નામ જાણી શકું ?’

‘મારું નામ કલેરા. પણ દીકરા, તું આટલી વહેલી ચાલવા કેમ નીકળી છે ?’

‘વહેલી ન નીકળું તો શું કરું ? સાત વાગ્યા પછી તો મારે હળે જોતરાઈ જવું પડે છે. સાચું કહું તો ત્રણ ત્રણ છોકરાંઓને મોટાં કરવામાં તો જાણે મારી જાત નીચોવાઈ જતી હોય એવું લાગે છે.’

માર્થાની વાત ક્લેરાને પસંદ ન પડી હોય એમ એણે નકારમાં ડોકું ધુણાવ્યું. ‘દીકરા, હમણાં ભલે ભારે લાગે; પણ છોકરાંઓ મોટાં થઈ, ભણી-ગણીને નામ કાઢશે ત્યારે એમની મા હોવા બદલ તું ગૌરવ અનુભવીશ.’ પોતાની પાસેની પ્લાસ્ટીકની થેલીમાંથી પાંઉ કાઢી, એના ટુકડા કરી તળાવમાંની માછલીઓ માટે નાંખતાં એણે વાત આગળ ચલાવી.

‘હું તો કહું છું દીકરા, કે ત્રણ વહાલાં સંતાનોની ભેટ આપવા બદલ જીસસનો આભાર માનવો જોઈએ. તને ખબર છે ને, કેટલાંય કમભાગીઓ એક બાળક માટેય વલખાં મારે છે !’ બોલતાં બોલતાં એના ચહેરા પરનું હાસ્ય વીલાઈ ગયું. માર્થાને એવું લાગ્યું કે, કદાચ એની આંખોમાં ભીનાશ તરવરતી હતી. ક્લેરાનો હાથ સ્નેહથી પકડી લેતાં માર્થાએ કહ્યું,

‘થેન્ક-યુ આન્ટી, મને એક નવી દૃષ્ટી આપવા બદલ. હવેથી હું બાળકોના ઉછેરને વૈતરું ન ગણતાં એક મનગમતું કામ સમજીશ.’

સામેના ઝાડ પર કોઈ પક્ષીએ માળો બાંધ્યો હતો. એ તરફ આંગળી ચીંધતાં ક્લેરાએ કહ્યું, ‘જો પેલી મા. કદાચ તારા ને મારા કરતાં વહેલી ઉઠીને કામે લાગી હશે. પોતાનાં બચ્ચાંઓ માટે ખોરાકની શોધ કરવામાં અત્યાર સુધીમાં સોએક ચક્કર તો લગાવી ચુકી હશે; પણ છે એને કશી ફરીયાદ ?’ અત્યંત દર્દભર્યાં સ્વરે વાત પુરી કરતાં ક્લેરાએ જાણે સ્વગત બોલતાં હોય એમ કહ્યું.

‘બચ્ચાં વીનાના ખાલીખમ માળાનો સુનકાર કેવો અસહ્ય હોય છે એ તો જણે અનુભવ્યું હોય એ જ જાણે.’

બે દીવસ પછી ફરીથી માર્થા અને ક્લેરા વચ્ચે હાથ-હલ્લો થયું. ક્લેરાએ કહ્યું, ‘મારે તને કંઈક બતાવવું છે. સમય છે તારી પાસે ?’

‘હા હા વળી, બતાવો. શું બતાવવું છે ?’ માર્થા બાંકડા પર ક્લેરાની પાસે બેસતાં બોલી. ક્લેરાના મોઢા પર જાણે દુઃખની કાળી ભમ્મર વાદળી આવીને બેસી ગઈ હોય એવું લાગ્યું. પોતાનો સતત ધુજ્યા કરતો હાથ ફોકના ખીસ્સામાં નાખી એણે એક પેપરનું કટીંગ બહાર કાઢ્યું અને માર્થાને કહ્યું, ‘વાંચ.’

વાંચીને માર્થા સ્તબ્ધ થઈ ગઈ ! અસલ ક્લેરા જેવો જ ચહેરો ધરાવતા તેર-ચૌદ વરસના કીશોરના હસી રહેલા ફોટા નીચે લખ્યું હતું : ‘માર્ટીન ડીસોઝા તે ક્લેરા ડીસોઝાના પુત્રનું અકસ્માતમાં થયેલું મૃત્યુ’. જરાક કળ વળતાં માર્થાએ પુછ્યું, ‘ક્યારે, એટલે કે, કેટલા વખત પહેલાં એ ગુજરી ગયો ?’

કશાક બીજા જ વીચારમાં હોય એમ ક્લેરા બોલી,

‘માય સન, માય સન માર્ટીન. વેરી બ્રાઈટ, વેરી લવીંગ. એ છે જ. મારી સાથે જ છે, મારી પાસે જ છે. જે દીવસે હું મરીશ તે દીવસે એનું મૃત્યુ થશે.’ માર્થા સામે નજર પણ કર્યા

વીના ક્લેરા ઉભી થઈને ચાલવા માંડી. પછી કેટલાય દીવસો સુધી ક્લેરા દેખાઈ જ નહીં. બગીચામાં જાય ત્યારે રોજ માર્થા એને અચુક યાદ કરતી પણ એને વીશે પુછવુંય કોને ?

ત્રણેક મહીના પછી એક દીવસ માર્થા પેપરનાં પાનાં ઉથલાવી રહી હતી ત્યાં અચાનક એની નજર ક્લેરાના ફોટા પર પડી. એની જુવાનીના દીવસોનો ફોટો હોય એવું લાગ્યું. એને ગળે હાથ વીંટાળીને હસી રહેલો માર્ટીન પણ ફોટામાં સાથે હતો. ફોટાની નીચે નોંધ હતી : 'માર્ટીન, ડીસોઝાનાં વહાલસોયાં મા ક્લેરા ડીસોઝા ઈસુના ચરણે સીધાવ્યાં.'

બાલકનીમાંથી દેખાતા સામેના ઝાડ પરના માળામાંથી કદાચ ઈંડાં પડી ગયાં હતાં. ચીં ચીં કરીને ચીત્કાર કરી રહેલી ચકલીને માર્થા આંસુભરી આંખે જોઈ રહી હતી, એનાથી મનોમન બોલાઈ ગયું :

‘ગુડ બાય માર્ટીન એન્ડ ગુડ બાય ક્લેરા !’

(અંતરા ઘોષની અંગ્રેજી વાર્તાને આધારે)

તા. 01/02/2012ના ‘ભુમીપુત્ર’ પાક્ષીકના છેલ્લે પાનેથી સાભાર...

—આશા વીરેન્દ્ર

સર્જક-સમ્પર્ક :

બી-401, દેવદર્શન, હાલર, વલસાડ- 396 001

ફોન : 02632-251 719 મોબાઈલ : 94285 41137

ઈ-મેઈલ : avs_50@yahoo.com

‘હરીશ્ચન્દ્ર’ બહેનોના દેહાવસાન પછી, વર્ષોથી ‘ભુમીપુત્ર’ને છેલ્લે પાને આવતી ૭૫૦ શબ્દોની અને એક પાનાની ટુંકી વાર્તા આપવાનું કામ વલસાડનાં બહેન આશા વીરેન્દ્રે સંભાળ્યું છે. એમની પાસેથીયે હવે આપણને ગુજરાતી સીવાયની દેશવીદેશની અન્ય ભાષાઓમાં રચાયેલી નાનકડી જીવનલક્ષી વાર્તાઓ નીચમીત મળતી રહેશે..

આપનું સ્વાગત છે આશાબહેન વાર્તાજગતમાં અને ‘સન્ડે ઈ-મહેફીલ’માં..ઉત્તમ ગજ્જર..

અગાઉ રજુ થયેલી આશાબહેનની આવી જ એક વાર્તા ‘ખાલીપો’

236. [Khaalipo-Aashaa Virendra-'SeM'-2012-01-29](http://gujaratilexicon.com/magazine/sundayemahefil/) વાંચવા

<http://gujaratilexicon.com/magazine/sundayemahefil/> પર ક્લિક કરો..પાન ત્રીજું..

@ @ @

‘સન્ઢે ઈ-મહેફીલ’ - વર્ષ : આઠમું - અંક : 248 – July 15, 2012
‘ઉંઝાજોડણી’માં અક્ષરાંકન : ઉત્તમ ગજ્જર - uttamgajjar@gmail.com

@ @ @

More than **1,48,00,000** Gujarati Language lovers have visited
<http://www.gujaratilexicon.com/>

More than **13,20,000** have visited Digital Bhagwadgomandal
<http://www.bhagwadgomandal.com/>

More than **3,00,000** have visited Lokkosh
<http://lokkosh.gujaratilexicon.com/>

@ @ @ @ @

તમે શીખ્યા કે ?

બ્લોગમાં, ફેસબુકમાં, સ્કાઈપમાં, ચેટીંગમાં, મેઈલમાં કે વર્ડમાં આમ જ, કર્સર અહીં જ મુકી, ફટાફટ ગુજરાતીમાં લખતાં તમને ફાવ્યું કે ? જો હજી ક્યાંક બીજે લખી, તેની કોપી કરી, અહીં પેસ્ટ કરવાની ઝંઝટથી થાક્યા હો તો <http://lakhe-gujarat.weebly.com/> ની મુલાકાત લો.

તે માટેની સઘળી સામગ્રી ત્યાં મુકેલી જ છે. સુચવ્યા મુજબ કરો ને સ્ક્રીન પર ગુજરાતીમાં લખવા સક્ષમ બનો.. કશી પણ ગુંચ આવે તો અમને મેઈલ લખો.. તમે લખતા ન શીખી જાઓ ત્યાં સુધી અમે તમારી સાથે રહીશું.. uttamgajjar@gmail.com ..Surat..

@ @ @ @ @ @ @